

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης

Θέμα: Για την διασφάλιση του δικαιώματος σε διερμηνεία και του μέλλοντος των δικαστικών διερμηνέων όλης της χώρας

Στα πλαίσια των πρόσφατων εξαγγελιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης περί επιτάχυνσης και εκσυγχρονισμού της δικαιοσύνης και του μνημονίου ψηφιακής συνεργασίας με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, εισάγονται συστήματα τεχνητής νοημοσύνης για τη μετάφραση εγγράφων αλλά και τη διερμηνεία ενώπιον των ακροατηρίων και της προδικασίας στην ποινική διαδικασία. Το μέτρο αυτό συμπληρώνει αντίστοιχες επιλογές του Υπουργείου για αυτόματη μετάφραση ουσιαστών εγγράφων μέσω AI, ενώ δεν αποκλείεται να προηγηθεί και άλλων σχετικών μέτρων.

Με αυτόν τον τρόπο υποκαθίσταται η αυτοπρόσωπη συνδρομή του δικαστικού διερμηνέα που, σύμφωνα με την ποινική δικονομία, διορίζεται από το δικαστήριο μέσα από κατάλογο (βούλευμα) που συντάσσεται κάθε χρόνο στις έδρες των εκάστοτε Εισαγγελιών Πρωτοδικών. Το Δικαίωμα για συνδρομή διερμηνέα απορρέει από την ελληνική νομοθεσία, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και τον Χάρτη Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ε.Ε. περί δίκαιης δίκης.

Με την εισαγωγή τεχνητής νοημοσύνης στη δικαστική διερμηνεία, δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι το λογισμικό προσλαμβάνει και αποδίδει ορθά τα λεγόμενα των επιμέρους παραγόντων της δίκης, επί της ουσίας παρακάμπτεται το νόμιμο δικαίωμα του αλλοδαπού μέρους της δίκης σε παράσταση διερμηνέα υπεύθυνου για την εγκυρότητα και ορθότητά της διερμηνείας, εάν δεν εννοεί ή ομιλεί τη χρησιμοποιούμενη στο δικαστήριο γλώσσα. Επίσης, εγείρονται σοβαρά ερωτήματα για την εγκυρότητα της διαδικασίας, εφόσον δεν τηρηθεί το δικαίωμα του αλλοδαπού σε διερμηνεία, ώστε να γίνονται αμοιβαίως κατανοητοί με το δικαστήριο (αρ 171 ΚΠΔ). Ακόμη, ο κανονισμός Ε.Ε 2024/1689 αναφορικά με τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων για την τεχνητή νοημοσύνη, κατηγοριοποιεί ως υψηλού κινδύνου περιπτώσεις εφαρμογής τεχνητής νοημοσύνης που ενδέχεται να επηρεάσουν τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, όπως αυτό της δίκαιης δίκης. Η περίπτωση της εφαρμογής τεχνητής νοημοσύνης στη δικαστική διερμηνεία και μετάφραση είναι μια τέτοια περίπτωση.

Πρώτα θύματα της εφαρμογής αυτού του μέτρου είναι οι αλλοδαποί, οι μετανάστες που θα χρειαστεί για οποιονδήποτε λόγο να έλθουν σε επαφή με τη δικαιοσύνη.

Ταυτόχρονα, η εξέλιξη αυτή είναι βαθύτατα αρνητική για το εργασιακό καθεστώς των δικαστικών διερμηνέων. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης εδώ και χρόνια αφήνει τους διερμηνείς απλήρωτους από τα ψίχουλα της αμοιβής που προβλέπει για αυτούς ο νόμος. Αρνείται να αυξήσει με νόμο την εξευτελιστική αμοιβή των 17,61 ευρώ, καθώς επίσης και να προβεί στην πλήρη ασφαλιστική και εργασιακή κατοχύρωσή τους με συλλογική σύμβαση, όπως συστηματικά διεκδικούν, ως εργαζόμενοι της δικαιοσύνης που καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες σε καθεστώς ετοιμότητας.

Αντίθετα, επιδεινώνει διαρκώς τους όρους εργασίας τους, τιμωρώντας μέσω των εδρών τον διερμηνέα με συστηματική επιβολή προστίμων και ποινών φυλάκισης, εφόσον δεν παραστεί στο δικαστήριο λόγω ταυτόχρονων διορισμών από τις γραμματείες σε περισσότερες έδρες. Οι κινήσεις αυτές γίνονται με επίκληση της σημασίας του διερμηνέα για τη διεξαγωγή της δίκης. Η σημασία αυτή εκμηδενίζεται όταν η διερμηνεία ή η δίκη δεν διεξάγεται για αντικειμενικούς λόγους (απουσία του αλλοδαπού διαδίκου, αναβολή,

υπέρβαση ωραρίου), όπου οι έδρες αρνούνται να υπογράψουν στον διερμηνέα βεβαίωση παρουσίας, που γεννά το δικαίωμά του προς πληρωμή.

Φαίνεται πως για το Υπουργείο Δικαιοσύνης η δικαστική διερμηνεία θεωρείται δαπάνη που πρέπει να συρρικνωθεί ή και να εξαφανιστεί, όπως δείχνει η μέχρι τώρα πρακτική του, αδιαφορώντας για την επιβίωση δεκάδων διερμηνέων που μέχρι τώρα εξασφαλίζουν τη λειτουργία των ποινικών ακροατηρίων με αλλοδαπούς. Στο βωμό του κέρδους θυσιάζεται όχι μόνο το δικαίωμα σε διερμηνεία, άρα και σε δίκαιη δίκη, αλλά και το μέλλον των δικαστικών διερμηνέων όλης της χώρας, αφού με το μέτρο αυτό επίκειται η αποβολή του από τον χώρο της δικαιοσύνης. Το Υπουργείο τον αντικαθιστά με μηχανικά μέσα που εκ των πραγμάτων υπολείπονται σε απόδοση αυτής της ανθρώπινης διάνοιας, αντί να αξιοποιεί την τεχνητή νοημοσύνη για την διευκόλυνση του έργου του, μόνο κάτω από την εποπτεία του εντεταλμένου από την δικαιοσύνη διερμηνέα.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ ο κ. Υπουργός:

- Με ποια μέσα θα διασφαλίσει την ορθότητα της απόδοσης της επικοινωνίας των αλλοδαπών μερών της δίκης με τη δικαιοσύνη εφόσον πλέον αυτή επαφίεται αποκλειστικά σε μέσα τεχνητής νοημοσύνης.

- Τι μέτρα θα πάρει για τη διασφάλιση της εργασίας του δικαστικού διερμηνέα στο νέο πλαίσιο που διαμορφώνει η εισαγωγή ΑΙ στην δικαστική διερμηνεία.

- Τι μέτρα θα πάρει για την εργασιακή και ασφαλιστική κατοχύρωσή του εν γένει, την αύξηση της αποζημίωσής του και την εξόφληση των οφειλομένων δεδουλευμένων για όλο το έτος 2024 και το πρώτο τετράμηνο του 2025.

Οι Βουλευτές

Κορμηνάκα Μαρία

Γκιόκας Γιάννης

Διγενή Σεμίνα

Κανέλλη Λιάνα

Κατσώτης Χρήστος

Παφίλης Θανάσης